

Ny sentralbanklov. Organisering av Norges Bank og forvaltningen av Statens pensjonsfond utland

Forslag fra sentralbanklovutvalget

Svein Gjedrem

Stockholm 17. august 2017

Utvalgets mandat

- Vurdere om Statens pensjonsfond utland fortsatt skal forvaltes av Norges Bank
- Foreslå modeller for styring og organisering både med fondet i og utenfor banken
- Vurdere politikk-komiteer i banken
- Ny sentralbanklov
 - Norges Banks formål
 - Norges Banks forhold til statsmyndighetene
 - andre bestemmelser

Utvalgets medlemmer

- Svein Gjedrem (leder)
- Professor Mette Bjørndal
- Ekspedisjonssjef Jan Bjørland
- Konserndirektør Kari Olrud Moen
- Høyesterettsdommer Kristin Normann
- Juridisk direktør Marius Ryel
- Siviløkonom Arne Skauge
- Stabssjef Anders Vredin

Forslag til ny sentralbanklov

- Ny formålsparagraf
- Regjeringen setter mål
- Uavhengighet i bruk av virkemidler i pengepolitikken og i arbeidet med finansiell stabilitet
- Banken skal stå til rette
 - åpenhet, informasjon og rapportering

Norges Banks formål og virksomhet

UTVALGETS FORSLAG

§ 1-1 Landets sentralbank

- (1) Norges Bank er landets sentralbank.
- (2) Norges Bank er et eget rettssubjekt med partsevne og eies av staten.

§ 1- 2 Norges Banks formål

- (1) Formålet for Norges Banks virksomhet er å opprettholde en stabil pengeverdi og fremme stabilitet i det finansielle systemet og et effektivt og sikkert betalingssystem.
- (2) Banken skal ellers bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting.

Norges Banks formål og virksomhet

UTVALGETS FORSLAG

§ 1- 3 Norges Banks virksomhet

- (1) Norges Bank skal være den utøvende og rådgivende myndigheten i pengepolitikken.
- (2) Norges Bank skal også ha utøvende og rådgivende myndighet i arbeidet for finansiell stabilitet.
- (3) Norges Bank skal utstede pengesedler og mynter, legge til rette for det sentrale oppgjørssystemet og overvåke betalingssystemet.
- (4) Banken kan ta imot innskudd fra og gi lån til banker og andre foretak i finansiell sektor. Banken kan handle i finansmarkedene og utføre alle former for finansielle tjenester.
- (5) Banken eier landets offisielle valutareserver.
- (6) Banken skal sørge for en effektiv og forsvarlig kapitalforvaltning.
- (7) Banken kan ellers sette i verk tiltak som er vanlige eller naturlige for en sentralbank.

Norges Banks forhold til statsmyndighetene

UTVALGETS FORSLAG

§ 1- 4 Vedtak om Norges Banks virksomhet

(1) Kongen i statsråd kan treffe vedtak om målene for bankens virksomhet etter denne lov. Banken skal gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Slike vedtak skal meddeles Stortinget så snart som mulig.

(2) Norges Bank kan ikke instrueres i sin virksomhet etter denne lov unntatt i ekstraordinære situasjoner. Slikt vedtak må treffes av Kongen i statsråd etter prosedyren i første ledd.

§ 1-5 Bankens rådgiving (annet ledd)

(2) Banken skal gi departementet råd når det er behov for tiltak av andre for å oppfylle bankens formål.

§1-6 Bankens plikt til å informere departementet

Banken skal informere departementet om saker av viktighet.

Økte oppgaver i arbeidet med finansiell stabilitet

- Utvalget foreslår endring i lov om finansforetak som åpner for at regjeringen kan gi Norges Bank i oppgave å
 - treffe vedtak om motsyklisk kapitalbuffer
 - fastsette krav til nye utlån med pant i bolig
- Utvalget tilrår at beslutning om motsyklisk kapitalbuffer delegeres til Norges Bank
- Regjeringen skal bare kunne instruere banken i bruken av disse virkemidlene i ekstraordinære situasjoner

Andre forslag i ny sentralbanklov

- Sedler og mynt (fortsatt tvungent betalingsmiddel)
- Norges Bank kan fortsatt utføre banktjenester for staten
- Bankens budsjett selvstendighet videreføres
- Sentralbanken skal ikke gi kreditt til staten
- Sikkerhet for lån
- Internasjonale avtaler
- Norges Bank bestemmer størrelsen på valutareservene
- Norges Bank kan pålegge banker distribusjon av kontanter i en beredskapssituasjon

Norges Bank: En komite for pengepolitikk og finansiell stabilitet

- fem personer, fire oppnevnes av regjeringen
- ledes av sentralbanksjefen, visesentralbanksjef nestleder
- to eksterne medlemmer som engasjeres på deltid (minst 50 prosent)
- et medlem fra bankens ansatte som oppnevnes av styret etter forslag fra sentralbanksjefen

med ansvar for bruk av virkemidler i pengepolitikken og i arbeidet for finansiell stabilitet

Norges Bank: Et uavhengig styre

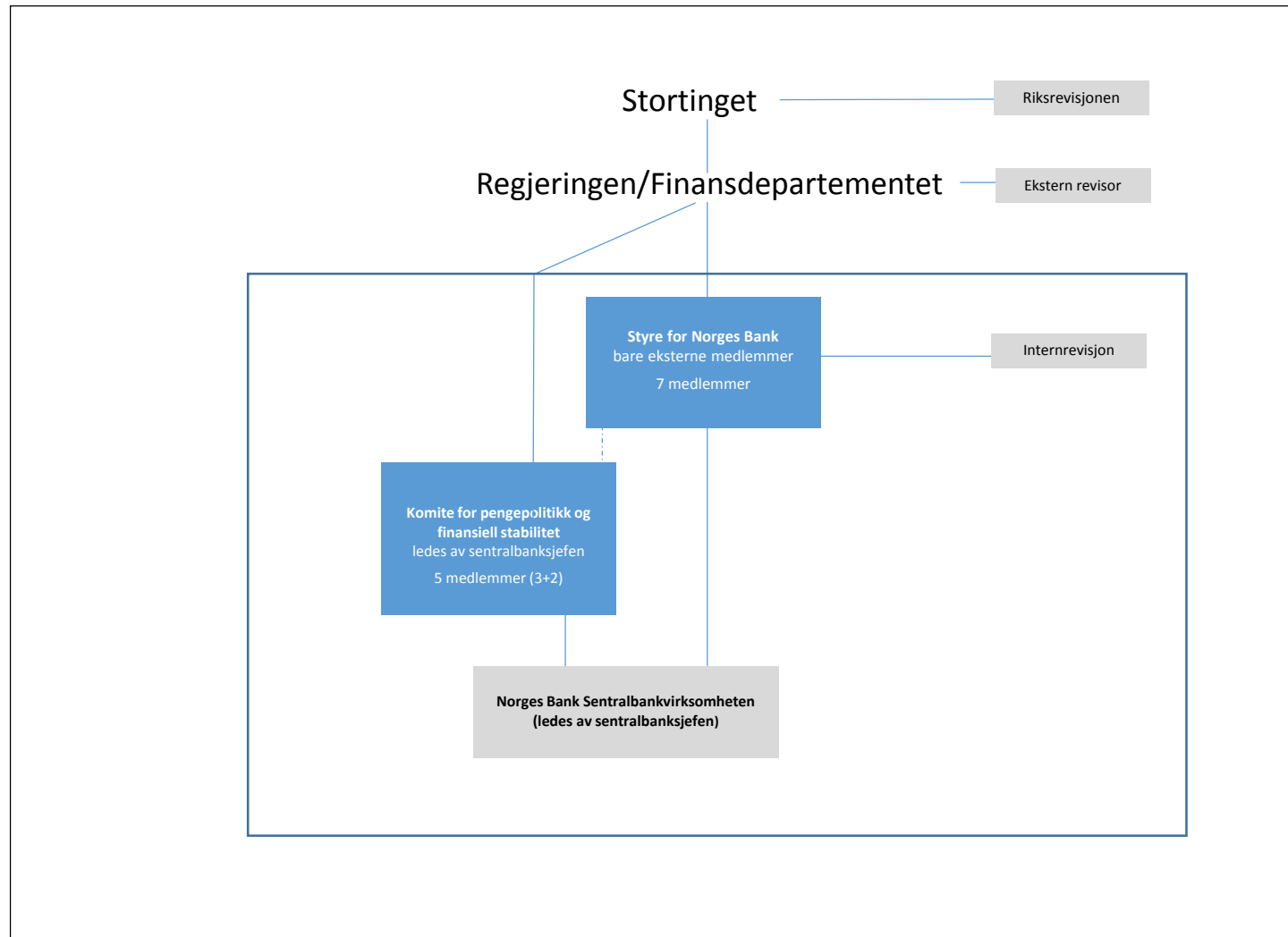
- syv medlemmer, alle eksterne som oppnevnes av regjeringen
- skal styre bankens virksomhet og føre tilsyn med ledelse og virksomhet for øvrig
- ansvar for fagoppgaver som ikke legges til komiteen, som å fastsette retningslinjer for forvaltningen av valutareservene og for bankenes innlåns- og utlånsordninger, sedler og mynt, betalingssystemene
- ikke behov for et eget tilsynsorgan, representantskapet videreføres ikke

med ansvar for administrasjon, tilsyn og fagoppgaver som ikke legges til komiteen

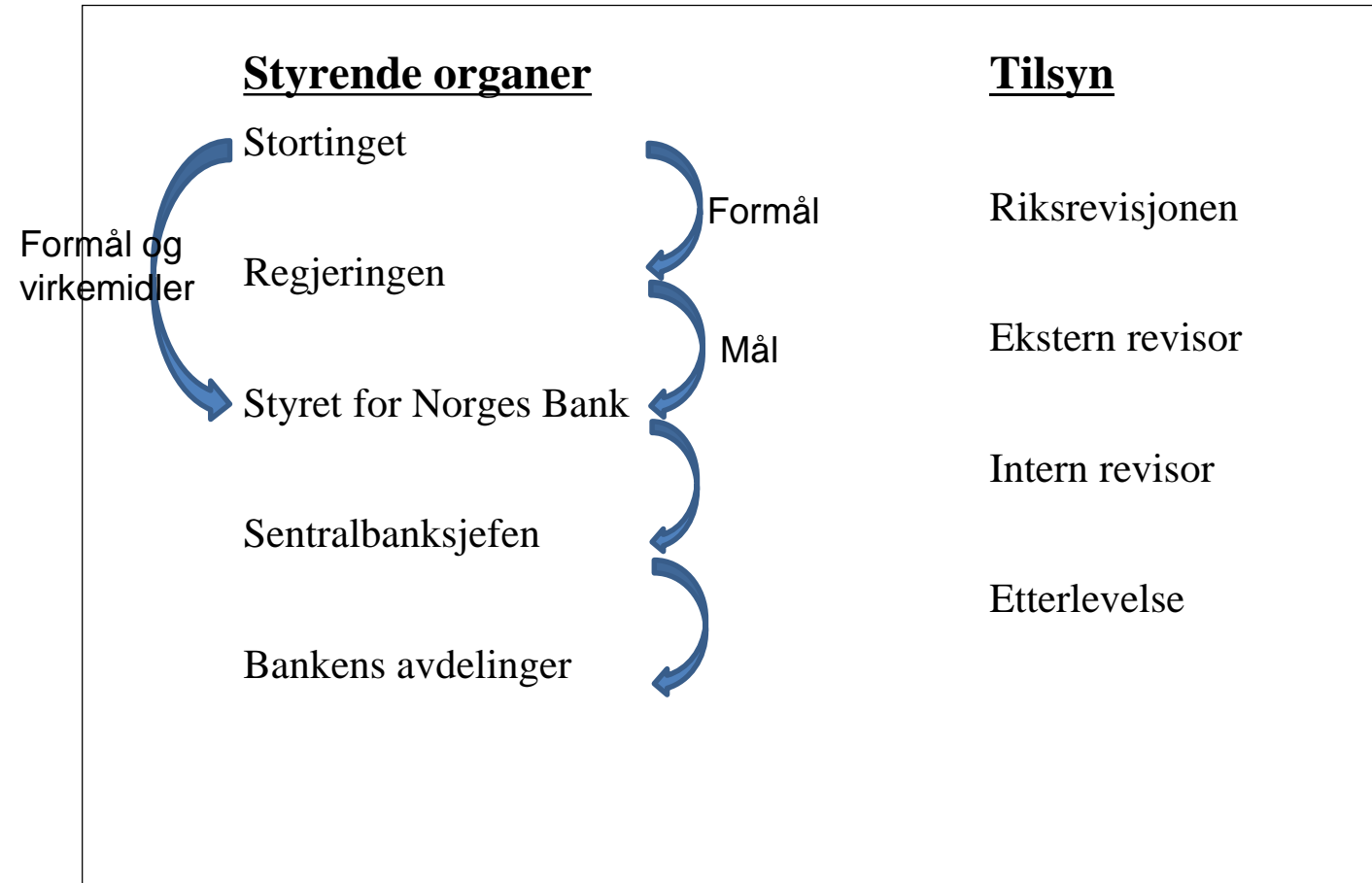
Sentralbanksjefen

- Leder av komite for pengepolitikk og finansiell stabilitet
- Daglig leder
- Representerer Norges Bank utad

Styringsmodell for Norges Bank - sentralbankvirksomheten (modell A)

Klare ansvarslinjer i styringsmodellen for Norges Bank

Klare ansvarslinjer i styringsmodellen for Norges Bank

